

GOSPODARKA ODPADAMI

DANE Z GMINY ŻYCHLIN
Z LAT 2017-2021

DLACZEGO ŚMIECI TAK DROŻEJĄ ?

Większość z nas zadaje sobie to pytanie. Winne są rosnące koszty paliw i energii? Co raz wyższe koszty pracy? Inflacja? Oczywiście wszystko po trochu. W ostatnich miesiącach zderzamy się jako społeczeństwo z ogromnym problemem rosnącej inflacji. Powszechnie drożeją koszty usług i rosną ceny w sklepach. Głównie spowodowane jest to wzrostem cen energii i paliw.

W Polsce śmieci drożeją jednak od wielu lat, bez względu na ostatnie istotne skutki inflacyjne. Powodów jest więcej.

Drożeje wywóz i koszty zagospodarowania śmieci, a organizacja prawno-gospodarcza całego systemu powoduje, że najczęściej jest jeden odbiorca odpadów, który może dowolnie dyktować ceny w przetargu.

Wzrost kosztów wywozu i zagospodarowania wynika z powyższych powodów oraz z:

1. **ponad 20% wzrostu ilości odpadów odbieranych od mieszkańców miasta i gminy na przestrzeni lat 2020-2021**
2. **systematycznego wzrostu kosztów pracy** – rokrocznie wzrasta minimalne wynagrodzenie,
3. **kosztu składowania odpadów na składowisku – tzw. opłata marszałkowska** – a to z kolei związane jest ze zbyt słabą segregacją odpadów przez mieszkańców,
4. **czynnika globalnego tj. zakaz importu odpadów wprowadzony przez Chiny**, które wcześniej były największym światowym odbiorcą odpadów z tworzywa sztucznego,
5. **zbyt niskiej opłaty produktowej** dla podmiotów wprowadzających do obiegu opakowania,
6. **braku zamkniętego systemu przetwarzania odpadów segregowanych w Polsce** – śmieci zalegają na wysypiskach i tworzą długotrwały koszt.

Gminy nie zarabiają na śmieciach!

System zaprojektowano w ten sposób, że polskie samorzady są pośrednikami pomiędzy mieszkańcami, a firmami-odbiorcami odpadów.

Gminy i miasta podpisują umowę na podstawie przetargów i przekazują opłaty zebrane od mieszkańców, a najczęściej dopłacają do obsługi.

Ustawodawca narzucił to rozwiązanie gminom w 2013 roku z uwagi na zbyt rozpowszechnione zjawisko unikania zawierania umów indywidualnych. Zbiorowa odpowiedzialność, miała zdaniem autorów reformy, uszczelnić system i wesprzeć ochronę środowiska naturalnego, chroniąc je przed powstawaniem dzikich wysypisk.

Gminy rokrocznie dopłacają do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi niebagatelne kwoty, starając się w ten sposób ulżyć mieszkańcom.

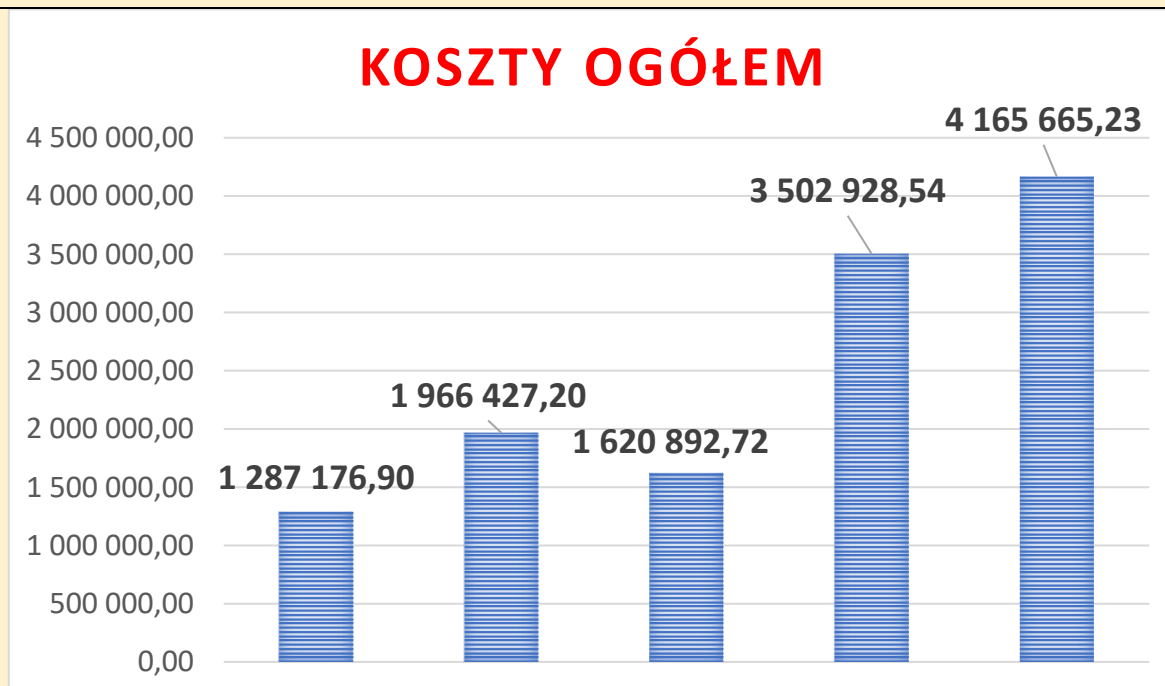
W latach 2017-2021 Gmina Żychlin dołożyła z dochodów własnych do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi niebagatelną kwotę **3.322.713,57 zł!**

Przykład dla zobrazowania skali wydatków - za te środki można by gruntownie zmodernizować ok. 3 km dróg gminnych.

W rekordowym 2020 roku Gmina dopłaciła do odbioru odpadów aż **1.250.533,97 zł**. Średnio rocznie **664.542,71 zł**, w przeliczeniu na jednego mieszkańca średnio **66,49 zł** w każdym roku.

Statystyczna rodzina trzyosobowa otrzymała rokrocznie wsparcie ze strony Gminy w kwocie **199,47 zł** na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych (licząc od roku 2017).

Przykład: w 2020 roku trzyosobowa rodzina winna ponieść opłaty ogółem 1.243,47 zł, ale gmina dopłaciła 199,47 zł, więc łączny koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych dla tej rodziny wyniósł: 1.044 zł

Na koszty ponoszone w związku z realizacją zadania składają się następujące czynniki cenotwórcze:

- 1. Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych zebranych u źródła.**
- 2. Koszt prowadzenie Punku Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zwany potocznie „PSZOK”.**
- 3. Koszt odbioru przeterminowanych leków.**
- 4. Koszt administracyjne obsługi systemu.**

Szczegółowe dane dotyczące kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów przedstawia poniższa tabela:

		2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców wg deklaracji	[osób]	10 419	10 031	9 951	9 950	9 618
Ilość zebranych odpadów	[Mg]	2 939,82	2 989,60	2 887,94	2 939,16	3 463,60
Ilość zebranych odpadów w przeliczeniu na mieszkańca	[kg]	282,159516	298,0360881 (+6%)	290,2160587 (-5,50%)	295,3929648 (+1,75%)	360,1164483 Ponad 22% więcej odpadów wytworzonych
Koszty ponoszone przez mieszkańców i gminę	[zł]	1 210 176,90	1 889 427,20	1 543 892,72	3 361 576,08 Ponad 120% wzrostu ceny za odbiór	3 961 388,59
POZOSTAŁE KOSZTY:						
Prowadzenie PSZOK	[zł]	72 000,00	72 000,00	72 000,00	88 352,46	150 476,64
Odbiór przeterminowanych leków	[zł]	5 000,00	5 000,00	5 000,00	6 000,00	6 800,00
Ogółem /A/	[zł]	1 287 176,90	1 966 427,20	1 620 892,72	3 502 928,54	4 165 665,23
Stawka opłaty ponoszonej przez mieszkańców za gospodarowanie odpadami komunalnymi	[zł/osoba]	10,00	10,00	10,00	18,00	29,00
Wpływ do Budżetu Gminy /B/		1 268 373,62	1 219 123,90	1 180 484,93	2 252 394,57	3 300 000,00
Koszty ogółem pomniejszone o wpływy /A-B/		18 803,28	747 303,30	440 407,79	1 250 533,97 Rekordowa dopłata z budżetu Gminy Żychlin	865 665,23

Mieszkańcy mogą mieć istotny wpływ na kształtowanie się wysokości opłat związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

Co możemy zrobić, żeby wpływać na mniejszy wzrost cen za odbiór śmieci?

Zacznijmy od tego na co wpływu nie mamy. To oczywiście inflacja, koszty energii i paliw oraz istotny czynnik jakim są koszty pracy (wzrost minimalnego wynagrodzenia).

A na co mamy istotny wpływ?

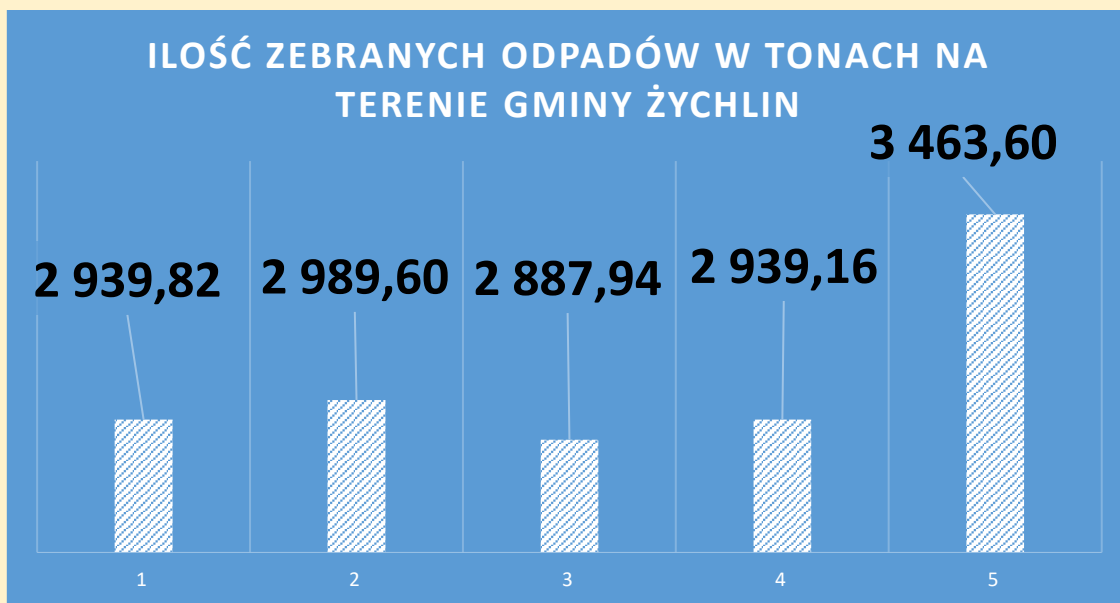
Ważnym czynnikiem składowym ceny jest ten związany ze składowaniem odpadów. Zmieszane niesegregowane odpady komunalne podlegają składowaniu na składowisku, kończą one swój bieg i trafiają na składowisko. Za odpady te, operator ponosi koszty związane z ich umieszczeniem w tak zwanej „opłacie marszałkowskiej”. Opłatą tą obciążony jest mieszkaniec. Coroczny wzrost tzw. opłaty marszałkowskiej, będącej opłatą za umieszczanie odpadów na składowisku jest ustalany przez Ministra Środowiska. Opłata ta zmieniała się od roku 2017 w następujący sposób:

Rok	Kwota
2017 r.	24,15 zł/t
2018 r.	140,00 zł/t
2019 r.	170,00 zł/t
2020 r.	270,00 zł/t

Jak wynika z powyższej tabeli w ciągu czterech lat koszt opłaty ustalany przez Ministra Środowiska wzrósł z kwoty 24,15 do 270 zł za tonę. **To daje wzrost o ponad 1100%!**

Zatem im mniej odpadów zmieszanych trafi więc na składowisko tym mniejsze ponosimy koszty. Musimy lepiej segregować!

Szczególnie, że jak widać powyżej opłata jaką wnosimy w ramach **opłaty za śmieci** jest istotnie uzależniona od ilości odpadów wytworzonych i przekazanych do zagospodarowania. W ostatnim roku zaobserwowaliśmy tendencję zwykłą w stosunku do lat poprzednich. Wzrost ilości odebranych odpadów przedstawia się następująco:

i w kilogramach na osobę

	2017	2018	2019	2020	2021
[kg]	282,15	298,03	290,21	295,39	360,11

Każdy z nas, młodszy starszy, statystycznie produkuje rocznie ponad 360kg śmieci, więc

SEGREGUJMY ODPADY KOMUNALNE. TO SIĘ OPŁACA!

W naszej gminie odpady segregujemy w następujący sposób:

Metale i tworzywa sztuczne zbieramy do pojemnika lub worka koloru żółtego. W pojemniku tym należy zbierać: butelki po napojach, opakowania po chemii gospodarczej (np. po szamponach, proszkach, płynach do mycia naczyń, płynach do prania itp.)

Papier i tekturę oddajemy w pojemniku lub worku koloru niebieskiego.

W worku lub pojemniku koloru brązowego oddajemy odpadu ulegające biodegradacji. Można tam zbierać: skoszoną trawę, liście, obcięte gałązki krzewów, rośliny doniczkowe i kwiaty, obierki owoców i warzyw, skórki, ogryzki, zgniłe owoce i warzywa, trociny, korę drzew, skorupki jaj, łupiny orzechów

Pojemnik lub worek koloru zielonego służy do gromadzenia odpadów ze szkła.

Pozostałe odpady, które nie zostały umieszczone we wcześniej wymienionych trafiają do pojemnika lub worka koloru czarnego. To one trafiają na składowisko i tylko te odpady podlegają tak zwanej „opłacie marszałkowskiej”

Bardzo ważnym czynnikiem związanym z strumieniem masy odpadów odebranych od mieszkańców są odpady pochodzące z remontów mieszkań i budynków. Nieczystości te nie powinny trafić do pojemników opróżnianych przez firmę odbierających od nas odpady komunalne. Powinny one zostać wywiezione do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Żychlinie przy ulicy Granicznej. Mieszkaniec gminy nie ponosi kosztów związanych z przekazaniem ich do Punktu. Ponosi jedynie koszt transportu.

Odpady pochodzące z rozbiórki i remontu gmina może przekazać do dalszego przetworzenia pomniejszając koszty globalnego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Należy zwrócić uwagę, że wspomniane tak zwane odpady budowlane są ciężkie i mają istotny wpływ na koszty całkowite, które wszyscy ponosimy.

Na pozostałe, wspomniane na początku czynniki, mieszkańcy jak i samorządowcy nie mają wpływu. Są one zależne od czynników zewnętrznych, a my dbając o środowisko zadbajmy również o zmniejszone wydatki za śmieci.

SEGREGUJMY ODPADY KOMUNALNE TO SIĘ OPŁACA!

Obecny śmieciowy problem wypracowaliśmy sobie w znacznej mierze sami jako kraj. Niedopracowanie systemu na poziomie ogólnym i uregulowania sprzyjające powstawaniu monopolistycznego rynku odbioru, połączone z rosnącymi ponad wszelki umiar opłatami za korzystanie ze środowiska, inflacją, kosztami działalności, wprowadziło Polskę na ścieżkę nieustających podwyżek. Jeśli chcemy z niej zejść potrzebne są odważne i przemyślane zmiany w prawie oraz rozluźnienie państwowego fiskalizmu.

Tylko czy władzy wystarczy na to dobrej woli władz, jeśli to mieszkańcy głównie dźwigają ten ciężar przy wsparciu gmin?

Jak sami możemy wpływać na kształtowanie cen?

1. **Przydomowy kompostownik.** Pamiętajmy, że samodzielne gospodarowanie bioodpadami, np. liśćmi, trawą od nowego roku obniża cenę o 3 zł od osoby, zmniejsza strumień śmieci, co może powstrzymać wzrost kosztów.
2. **Dokładna segregacja odpadów.** Pamiętajmy, aby przestrzegać zasad segregacji. Restrykcyjne kryteria dotyczące odpadów selektywnych mogą stwarzać konieczność dodatkowego podczyszczania odpadów w sortowniach oraz powodować wzrost kosztów funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.
3. **Ograniczenie liczby produkowanych odpadów.** Będąc na zakupach, starajmy się w miarę możliwości ograniczać ilość opakowań, plastików, kupujmy więcej produktów nieprzetworzonych. Działania takie pozwolą ograniczyć strumień śmieci.
4. **Rzetelne wypełnianie deklaracji śmieciowych.**
5. **Gruz to nie odpad komunalny.** Odpady pochodzące z remontów domów i mieszkań odwoźmy do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych – PRZYJMOWANY ZA DARMO!
6. **Przestrzeganie przez przedsiębiorców zasady niemieszania odpadów z działalności gospodarczej z odpadami komunalnymi.**

Starania ze strony mieszkańców zapewne przyczynią się do obniżenia ilości śmieci oddawanych do Instalacji, która uprawniona jest do przyjmowania i ich przetwarzania. Zmniejszona ilość śmieci przekazywana do instalacji przetwarzania odpadów ma wpływ na koszty jakie wspólnie ponosimy.

Obecnie w Polsce, cały ciężar utrzymania systemu gospodarowania odpadami spoczywa na mieszkańcach przy udziale gmin i miast. To co może zrobić każdy z nas indywidualnie, w swoim zakresie, to segregacja – prosty i skuteczny sposób na ograniczenie najdroższych frakcji odpadów. Ma to wymiar ekologiczny i finansowy. Zagospodarowanie odpadów posegregowanych jest tańsze.

Do odpadów zmieszanych wrzucamy tylko to, czego nie jesteśmy w stanie przypisać do pozostałych frakcji.

Segregacja to nie tylko wymóg prawa polskiego, ale też dobry zwyczaj i dbałość o los przyszłych pokoleń.

Recykling jest podstawą osiągnięcia pożądaných środowiskowych i ekonomicznych rezultatów!

Mieszkańcy zobowiązane są do osiągnięcia określonych poziomów recyklingu odpadów.

Za każdą tonę odpadów brakujących do osiągnięcia określonego poziomu recyklingu, uiszcza się wskaźnikową karę administracyjną.

Na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiej w sprawie odpadów, poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, jaki każde państwo członkowskie UE musi osiągnąć. W roku 2020 r. wynosił on 50% w odniesieniu do wysegregowanych frakcji odpadów komunalnych to jest: papier, metal, plastik, szkło. Od 2025 r. wynosić będzie 55% w odniesieniu do wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

SEGREGUJĄC ODPADY KOMUNALNE PRZYNIESIMY ULGĘ DLA ŚRODOWISKA I NASZYCH PORTFELI!

*Analiza i opracowanie:
Z-ca Burmistrza Z. Gałązka*